

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

14. An quando quis confitetur, si absque magna nota, & infamia non possit adire Superiorem, relinquendo confessionem, pro absolute alicujus casus reservati, possit adhuc Confessarius de illo ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Sap. hoc & sequentibus in hac Ref. supra in Ref. fol. 4. per totam, & in tom. 5. tr. 8. Ref. 24. § 3. & in Ref. 26. à lin. 3. vers. Difficultas. & ad literam eum eodem Hurtado, hic infra citato, in Ref. 28. paulo post initium, vers. Nec tenentur. & in dicto tom. 1. tract. 1. Ref. 206. §. Adverte.

Ad hoc autem non teneri, ostendam §. 149. Ratio est, quia ex sententia iusta, aut iniusta, violentia hic est in articulo mortis, non secus ac qui ex morbo. Hæc autem immunitas à reservatis non oritur ex hac, aut illa occasione periculi, sed ex ipso mortis articulo, ut in eo homo sine ulla difficultate sit expeditus ad se reconciliandum Deo, & cum jam sit excessurus à vivis, non eget eo reservationis fructu, nec cum illo agitur more ceterorum. Ita Hurtadus, cui adde Floronum de cas. reserv. p. 1. cap. 4. §. 20. n. 3. Finellium de cas. reserv. cap. 8. num. 7.

RESOL. XII.

An existens in civitate, & sanus, ubi grassatur pestis, possit à quocumque Confessario non approbato absolvi, tanquam constitutus in articulo mortis? Et advertitur quod debent tamen in casu, de quo loquimur, Episcopi omnes suos casus, omnemque suam auctoritatem omnibus Confessariis à se approbatis, & præsertim animarum curam habentibus concedere, & etiam pro se, & omnibus aliis Confessariis obtinere à Sede Apostolica facultatem absolvendæ à casibus, & censuris Papalibus pro præsentibus, & similibus. Ex p. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 12.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam, si pestis sit magna, & valde in illa civitate sævens, tenet Marchinus in *Bello divino*, p. 3. c. 3. num. 4. & seq. putat enim in tali casu cessare omnem reservationem casuum, & censuratum, & omnes Sacerdotes jure divino, vel Ecclesiastico habere facultatem audiendi Confessiones, etsi non approbati fuerint ab Episcopo. Probat auctoritate Doctorum asserentium, habitantes, seu existentes in loco pestilentia infecto, dici esse in periculo mortis, quorum primus, (ex quo alij sumpsere) est Cornelius *conf. 131*. incipiente: *In hac consularione 5. vel 4. Ripa tr. de peste, ut. de privileg. ult. volunt. causa pestis n. 8.* & Homobonus in *exam. Eccles. p. 3. tr. 13. q. 25.*

2. Probatur hæc opinio: quia proxime ingressuri bellum ante actualem pugnam, & navigantes orta procella ante scissionem navis, & actuale naufragium, possunt propter imminens mortis periculum absolvi à quolibet Sacerdote ab omni culpa, & censura: ergo etiam existentes in loco valde pestifero, etsi sani, propter morale periculum pestem contrahendi, & moriendi, poterunt à quocumque Sacerdote absolvi à quibuscumque peccatis, & censuris reservatis. Et tandem sic commodius, & plenius salutem animarum succurritur, cum plures Medici spirituales in tanto periculo constituuntur, & exponuntur. Neque Episcopi possunt esse in hac re rationabiliter inviti, cum agatur de animarum salute.

3. Sed ego de hoc casu interrogatus ab Eminentissimo Cardinali Doria, tempore, quo pestis grassabatur Panormi, negativè respondi, & tunc adduxi pro hac sententia Rutilium Benson. in *Spec. Episc. lib. 1. disp. 1. q. 6. concl. 1.* Et eam nunc invenio docere, doctum, & amicissimum P. Bossium de *jur. Episc. disc. 2. dub. 2. n. 28.* Nam ex sententia contraria sequeretur magna confusio, & perturbatio ordinis Ecclesiastici, & decisionis, & applicationis Parochiarum in eadem Dicecesi, vel civitate, si quilibet Sacerdos indiscriminatim posset administrare Sacramentum Penitentiae quibuscumque penitentibus: etiam invitis propriis Pastoribus, imò etiam invito ipso Episcopo. Quod posset contingere, si tunc quilibet Sacerdos à Jure divino, vel Ecclesiastico haberet auctoritatem audiendi confessiones cujuscum-

que, tamen sani. Ceteras rationes videbis apud Bossium, qui respondebit ad argumenta contraria.

4. Debent tamen in casu, de quo loquimur, Episcopi omnes suos casus, omnemque suam auctoritatem omnibus Confessariis à se approbatis, & præsertim animarum curam habentibus concedere; & etiam pro se, & aliis Confessariis obtinere à Sede Apostolica facultatem absolvendæ à casibus, & censuris Papalibus, ut ita facilius, & promptius homines ad penitentiam sub spe abundantioris veniæ obtinendæ alliciantur.

RESOL. XIII.

An absoluti in articulo mortis à casibus reservatis teneantur, si convalescerint, comparere coram Superiore, sicut tenentur, si fuerint absoluti à censuris? Et subditi absoluti ex facultate concessa cum onere comparendi, si ante absolutionem ignoravit dictum onus, an teneatur comparere? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 199.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam docet novissime Gasp. Hurtado de *sacram. Pami. disp. 11. diff. 13.* quia facultas in jure concessa ad absolvendum à reservatis, quibus excommunicatio annexa est, in articulo mortis, aut alio legitimo impedimento existente, extensa est à DD. ad absolvendum à quibuscumque aliis, quamvis forsan eis non sit annexa excommunicatio. Ergo etiam extendenda est cum eodem onere, cum quo in jure concessa est ad absolvendum ab illis, quibus annexa est excommunicatio. Ita Hurtado contra Suarez. Sed ego sententiam Suarez puto probabilissimam esse, quam docuit Sanctotius de *casibus Papalibus*, cap. 13. num. 147. Navarrus in *man. cap. 26. num. 26.* & novissime docet Guilielmus Mercerus in 3. p. *D. Thom. q. 9. art. 6.* ubi sic ait: Notandum eos, qui propter periculum fuerint absoluti à censuris Superiori reservatis, si evaserint, teneri, ut quamprimum potuerint, sistant se Superiori, non ut iterum absolvantur, sed ut obtemperent mandatis ejus, & nisi fecerint, recidunt in easdem censuras, ut habetur in cap. *eos qui*, de *sent. excomm. in 6.* Sed eos quoque, qui absoluti fuerint à casibus reservatis non habentibus censuram annexam, non teneri ut sistant se illi, cui erant reservati, neque amplius confiteri eisdem. Ita Mercerus.

2. Notandum est tamen hic obiter, quod subditus absolutus ex facultate concessa cum onere comparendi, non tenetur comparere, si ante absolutionem ignoravit dictum onus. Ita Vasquez in 5. *part. tom. 4. quest. 93. art. 1. dub. 6.* Hurtado ubi supra, *difficult. 12.* & alij.

RESOL. XIV.

An quando quis confiteretur, si absque magna nota, & infamia non possit adire Superiorem, relinquendo confessionem, pro absolutione alicujus casus reservati, possit adhuc Confessarius de illo peccato absolvere? Et quid in dicto casu, si quis ob peccatum reservationem incidit in excommunicationem similiter reservatam? Ex p. 11. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 49.

§. 1. **V**arij varia dicunt, quos ego alibi adduxi, nunc tanquam probabilem admitto affirmativam sententiam, quam tuctur Dicast. de *sacram. to. 2. tr. 3. disp. 11. dub. 17. n. 205.* ubi sic asserit: Probabile quidem

quidem est alio modo posse intelligi hujusmodi voluntatem Superioris, & sane si hoc modo loquuntur hi Auctores, facile inclinaverim in illorum sententiam, scilicet, quod Confessores, qui ex vi sua facultatis generaliter habent jurisdictionem absolvendi ab omnibus peccatis, à quorum absolutione non impediatur reservatione Superioris, in casu urgentis necessitatis, possint directè absolvere ab iis peccatis, quæ aliàs essent reservata, & pro tali casu prudenter presumatur non fuisse reservata, ut quando urgente necessitate confessionis, est aut impossibilis moraliter, aut valde difficilis aditus ad Superiorem, tunc enim probabiliter potest existimari, quod pro tali casu, & occasione peccatum illud non sit reservatum, quia cum potestas Superioris, & exercitium illius semper sit, & presumatur esse in ædificationem, non in destructionem animarum, & in eo casu reservatio potius cederet in damnum, quam in bonum anime penitentis, non censetur Superior exercuisse suam potestatem reservandi absolutionem pro illa occasione, quando ex reservatione gravissima damna sequerentur, & tanti Sacramenti frequentia, quam possit habere, privaretur, imò communionis frequentia, ad quam etiam non possit accedere nisi urgente necessitate propter impedimentum illius peccati reservati. Itaque voluntas credita vel presumpta Superioris ex parte Superioris, quæ tale peccatum hic & nunc ab inferiori Sacerdote possit absolvi, non est voluntas illa presumpta, aut rati habitio, seu interpretativa, quæ censetur velle hic & nunc, ut tale peccatum, quod reservatum est absolvatur, talis enim voluntas nulla est, nec eam Superior significat actu, ut virtute illius censetur inferior habere jurisdictionem, sed est duplex alia voluntas Superioris: altera, quæ contulit confessario potestatem generalem absolvendi omnia peccata, ad quæ non pertingit reservatio, & alia voluntas Superioris reservantis, quæ non censetur reservare peccata pro casibus tantæ necessitatis, sed se continere citra illam occasionem. Quibus duabus voluntatibus sic probabiliter præsuppositis, & præsumptis, censetur libera, & expedita facultas ad absolvendum ab illis peccatis, quæ extra illam occasionem censentur reservata.

2. Probat etiam hæc doctrina ex alia simili, videlicet dispensationes alioquin reservatas pontifici in casibus urgentibus, quando non adest, vel difficilis nimis aditus ad Pontificem, sequerentur peccata, pericula, scandala, &c. si vel dispensatio non conferretur, vel nimis differretur, subijci tunc potestati Ordinarij in propria Diocesi, quia scilicet five in omnibus, ut aliqui putant, five in plerisque paucis exceptis, (ut cautiore docent) id totum potest Episcopus in propria Diocesi, quod potest Pontifex in universali Ecclesia, si non sit à Pontifice reservatum. Pro talibus autem casibus, in quibus illa reservatio urgetur potius in destructionem, quam in ædificationem animarum, non censetur illa dispensationes à Pontifice reservate: ac proinde subiacere potestati Episcopi, alioquin generali. Si ergo in nostro casu, si Confessarius inferior habeat generalem potestatem absolvendi ab omnibus non reservatis, & ex alio capite pro tali necessitate gravi, peccata quæ extra illam essent reservata, prudenter non censentur reservationi obnoxia, ne reservatio urget in destructionem animarum, poterit tunc ille Confessarius absolvere directè, hoc autem non est, quia directè possit absolvere reservata, sed quia pro illa necessitate reservata non sunt eo modo, quo pro necessitate articuli mortis non censentur reservata. Hæcque Dicastillus. Satis quidem probabiliter, unde Confessarius audiendo confessiones nobilis

fœmina, quæ confessa est aliquod peccatum reservatum, quæ si non numeret Eucharistiam, Mater ejus in aliquam suspicionem veniret, cum nota, & infamia puellæ, possit inquam in tali casu Confessarius illam absolvere, quia ut probavit Dicastillus, tunc illud peccatum non esset reservatum; Et in doctrina superius posita cessant difficultates, quæ reperiuntur in aliis opinionibus circa præsens dubium, videlicet de absolutione directâ, & indirectâ, vel de expressione omnium peccatorum, vel tantum de non reservatorum.

3. Sed quid dicendum stando in opinione, quod in tali casu possit Confessarius absolvere directè à reservatis, & indirectè à non reservatis habeat locum quando quis ob peccatum reservatum incidit in excommunicationem similiter reservatam, ita ut excommunicatio non cadat sub jurisdictionem inferioris Sacerdotis, Sotus, Suarez, Henriquez, & alij sententiam tenent negativam, quia per excommunicationem interim dum subsistit, impeditur absolutio Sacramentalis à quibuscumque peccatis etiam à non reservatis, atque adeò tunc nulla potest esse absolutio indirecta reservatorum, quæ essentialiter supponit directam aliorum, ea verò tunc propter excommunicationem non habet locum.

4. Verum mihi opinio affirmativa videtur probabilis cum Dicastill. ubi sup. n. 313. Nec igitur quod adhuc possit absolvi indirectè à reservatis, & directè à non reservatis maxime quando excommunicatio est tolerata, tunc enim absolvitur ab habente jurisdictionem ac proinde valide, si cætera adsunt requisita, sicut quando quis absolvitur à non reservatis directè, & indirectè à reservatis ob inculpabilem oblivionem omissis. Ratio est quia pro tali casu non censetur excommunicatio impedire; loquimur enim in casu maxime necessitatis; cumque excommunicatio solum impediat susceptionem Sacramentorum ex lege, & institutione humana Ecclesiastica, leges autem humane etiam Ecclesiastica non censentur obligare in casibus urgentissimis, & maxime necessitatis, ita lex hæc excommunicationis probabiliter ceteri potest in tali casu non obligare. Atque est doctrina Suarj disp. 31. sect. 3. n. 6. ubi expressè docet quoties excommunicatus qui non potest absolvi ab excommunicatione accipere potest licite Sacramentum Eucharistia, posse etiam licite recipere sacramentum penitentia, quantum est ex parte excommunicationis: nec enim minus potest in uno quam in alio Sacramento. Supposita verò, necessitate, quæ honestat susceptionem, Eucharistia non obstante excommunicatione etiam honestate potest confessionem. Imo hæc ordo est maxime contentaneus juri naturali divino præmittendi confessionem, ante communionem. Unde si Ecclesia pro eo articulo necessitatis vel non potuit, vel noluit prohibere excommunicato Eucharistiam, nec etiam confessionem censetur prohibuisse.

RESOL. XV.

In Sacra Penitentiaria conceditur aliquando facultas absolvendi pro hac vice, quaritur, quomodo sit intelligenda illa particula?

Et notatur, quod quando in Sacra Penitentiaria quis peteret facultatem pro uno indigente licentiâ, ut possit absolvi pro una vice, non censetur exclusus ipse petens.

Et quid, si aliquis peteret facultatem pro una vice, pro casibus reservatis, an includatur in hac petitione ipse petens? Ex patt. 11. tract. 8. & Misc. 8. Resol. 48.

Sup. hoc casum infra in Resol. 27 in fine & ne deseras legere doctrinam Resol. 34. & aliarum ejus primæ not. & in tom. 5. tr. 1. Resol. 18. per totam, & si gnauer ad lin. 2. & supra in tr. 4. 25. & 38. & in 5. 11. 6. Resol. 114. §. Sed difficultas. & ut melius discas solvas hæc quæst. vide infra doctrinam Resol. 32. & Resol. 58. ejus annot. & in tom. 9. tr. 7. Resol. 123. paulo post initium à vers. Imo, &c.